

РЕШЕНИЕ

№ 154

гр. Силистра, 22.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – СИЛИСТРА в публично заседание на двадесет и девети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Пламен Н. Димитров

Членове: Кремена Ив. Краева
Десислава Г. Петрова

при участието на секретаря Данаила Т. Г.а
като разглежда докладваното от Десислава Г. Петрова Въззивно гражданско дело № 20223400500321 по описа за 2022 година

Производството е по реда на глава XX от ГПК.

Образувано е, както следва:

1/ По въззивна жалба на **„БРАТЯ КОСТАДИНОВИ” ООД**, ЕИК 118040195, със седалище и адрес на управление с.Айдемир, кв. Деленките, бл. „Север” №11, представлявано от Венцислав Костадинов, срещу решение № 453/26.07.2022 г., постановено по гр.д. № 500/2022 год. на СлРС, **В ЧАСТТА**, с която е уважен предявения от „СТРОЙ АРТ“ ООД иск и въззивникът е осъден да му заплати сумата от 2000лв., представляваща дължимо авансово възнаграждение по договор за консултантски услуги и строителен надзор от 28.09.2021 г., касаещ осъществяване на строителен надзор при изпълнение на строеж на хидротехническо съоръжение – тръбен кладенец – ТК -3; съоръжение за електроснабдяване – кабелна линия СрН и трафопост тип „БКТП 20/0.4 kV” в поземлен имот с идентификатор 66425.2.603 в гр.Силистра, местност „Меджеди Табия”, ведно със законна лихва върху главницата от 04.04.2022г. до окончателното изплащане, неустойка по чл.17 от Договора за изработка – за консултантски услуги в размер на 400лв. и

2/ По въззивна жалба на **СТРОЙ АРТ“ ООД**, ЕИК 118043946, със седалище и адрес гр. Силистра, ул. „Добруджа” №16, представлявано от Цветелин Панайотов срещу решение № 453/26.07.2022 г., постановено по гр.д. № 500/2022 год. на СлРС, **В ЧАСТТА**, с която е отхвърлен предявения

иск за главница за разликата над 2000лв. и неустойка над сумата от 400лв. до пълните предявени размери.

В жалбата на „БРАТЯ КОСТАДИНОВИ“ ООД се излага, че решението на РС- Силистра, в обжалваната част е неправилно и необосновано. Конкретно се сочи, че на 28.09.2021г. с ответната страна е сключен договор за проектантски услуги, по който изпълнителят „Строй Арт“ ООД не е изпълнил дейностите от обхвата на проектантската услуга. Счита, че процесният договор е с невъзможен предмет, доколкото към момента на подписването му е нямало нито инвестиционни проекти, нито издадено разрешение за строеж. Излага, че няма твърдения и представени доказателства досежно изправността на изпълнителя по договора за консултантски услуги. В случай че се претендира заплащане авансово на 50 % от възнаграждението по договора, а не за изработеното, то е налице несъответствие между обстоятелствена част и петитум. Намира, че при уважаване на иска насрещната страна би достигнала до неоснователно обогатяване. Настоява се за отмяна на решението в обжалваната част и постановяване на друго, с което се отхвърли предявения иск.

В срока по чл.263 ГПК, въззиваемата страна „СТРОЙ АРТ“ ООД не депозира писмен отговор.

В жалбата на „СТРОЙ АРТ“ ООД се излага, че решението на РС - Силистра, в частта, с която е отхвърлен иска за разликата над 2000лв. за главница до пълния размер от 6000лв., респективно над 400лв. за неустойка до пълния размер от 1200лв. е неправилно и необосновано. Твърди се, че след осъществяването главно доказване от негова страна, единственият спорен предмет в първоинстанционното производство, обусловен от възражението на ответника, е сведен до уговорения размер на възнаграждението на изпълнителя. Навежда, че с изброяването на трите самостоятелни договора, изписани в Приложение № 1, страните са заявили, че възнаграждението, предвидено в т.6 от договорите за консултантски услуги, е договорено за отделните сделки в определения със споразумението размер, или възнаграждението е 12000лв. за всеки от трите договора. По същество моли за отмяна на първоинстанционното решение в обжалваната част.

В срока по чл.263 ГПК, въззиваемата страна „БРАТЯ КОСТАДИНОВИ“ ООД депозира отговор, с който изразява становище за неоснователност на подадената въззивна жалба и моли да бъде оставена без уважение. Счита, че правилно първоинстанционния съд е приел, че стойността на възнаграждението по всеки от договорите е 1/3 от общо уговорената в приложението цена, тъй като Приложение № 1 е едно за трите договора.

В о.с.з. по същество, въззивниците, чрез процесуалните си представители, поддържат жалбите си и молят за уважаването им, в обжалваните части.

В о. с. з. въззиваемите страни, чрез процесуалните си представители, молят за потвърждаване на решението в съответните части.

Настоящият състав на Силистренски окръжен съд, като съобрази предметните предели на въззивното производство, очертани в жалбите и отговорите, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивните жалби са редовни по смисъла на чл.267, ал.1 от ГПК, подадени са в срок от надлежна страна, срещу подлежащ на въззивно обжалване съдебен акт, поради което са допустими и подлежат на разглеждане по същество.

Правомощията на въззивния съд, съобразно разпоредбата на чл.269 ГПК, са да се произнесе служебно по валидността и допустимостта на обжалваното в цялост първоинстанционно решение, а по останалите въпроси – ограничително от посоченото в жалбата по отношение на пороците, водещи до неправилност на решението.

Първоинстанционното решение е постановено от надлежен съдебен състав, в рамките на предоставената му правораздавателна компетентност, поради което е валидно.

Производството пред РС – Силистра е образувано по предявен от **„СТРОЙ АРТ“ ООД**, ЕИК 118043946, със седалище и адрес гр. Силистра, ул. „Добруджа“ №16, представлявано от Цветелин Панайотов срещу **„БРАТЯ КОСТАДИНОВИ“ ООД**, ЕИК 118040195, със седалище и адрес на управление с.Айдемир, кв. Деленките, бл. „Север“ №11, иск с правно основание чл.79, ал.1 вр. чл.266, ал.1 ЗЗД и чл.92 ЗЗД за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 6000лв., представляващо авансово дължимо възнаграждение по договор за изработка, сключен на 28.09.2021г. за консултантски услуги и строителен надзор при изпълнение на строеж „Хидротехническо съоръжение – тръбен кладенец – ТК- 3; съоръжение на електроснабдяване – кабелна линия СрН и трафопост тип „БКТП 20/0.4 kV““, находящи се в поземлен имот с ид. № 66425.2.603 по КК и КР на гр. Силистра, местността „Меджиди Табия“, ведно със законната лихва за забава от подаване на исковата молба /04.04.2022г./ до окончателното изплащане на задължението и сумата от 1200лв., представляваща договорна неустойка за забава по чл.17 от договора.

В исковата си молба ищецът твърди, че между страните са сключени три договора за консултантски услуги и строителен надзор при изпълнение на различни строежи, един от които е горепосочения. Ищецът, в качеството му на изпълнител по договор за изработка, е приел да осъществи на свой риск консултантски услуги и строителен надзор при изпълнение на строежа срещу възнаграждение в размер на 12000лв., обективизирано в Приложение №1 към договора. Уговорено било между страните, че възложителят „БРАТЯ КОСТАДИНОВИ“ ООД дължи на изпълнителя „СТРОЙ АРТ“ ООД авансово изплащане на 50% от възнаграждението, тоест 6000лв., при подписване на договора. Твърди, че изпълнение по повод задължението за авансово плащане не е изпълнено, с което обосновава правния си интерес от завеждане на производството. Претендира неустойка в размер на 10% от забавеното

парично задължение, на основание чл.17 от договора. Навежда, че независимо, че са сключени на една и съща дата, горните касаят три различни правоотношения, независими едно от друго. По изложените съображения моли исковата претенция да бъде уважена изцяло. Претендира разноски.

Ответникът е депозирал отговор на исковата молба в срока по чл.131 ГПК, с който оспорва исковете по основание и размер. Не оспорва наличието на облигационна връзка с ищцовото дружество от 28.09.2021г. за консултантски услуги и строителен надзор, но навежда, че договорът е бил един и за трите обекта - „Хидротехническо съоръжение – тръбен кладенец – ТК- 3; съоръжение на електроснабдяване – кабелна линия СрН и трафопост тип „БКТП 20/0.4 kV““, находящи се в поземлен имот с ид. № 66425.2.603 по КК и КР на гр. Силистра, местността „Меджиди Табия“, „Хидротехническо съоръжение – тръбен кладенец – ТК- 2; съоръжение на електроснабдяване – кабелна линия СрН и трафопост тип „БКТП 20/0.4 kV““, находящи се в поземлен имот с ид. № 66425.4.32 по КК и КР на гр. Силистра, местността „Бенджедерси“, „Хидротехническо съоръжение – тръбен кладенец – ТК- 1; съоръжение на електроснабдяване – кабелна линия СрН и трафопост тип „БКТП 20/0.4 kV““, находящи се в поземлен имот с ид. № 66425.14.12 по КК и КР на гр. Силистра, местността „Седми пост“. Неразделна част към този договор е Приложение 1 от същата дата, касаещо трите обекта. Излага, че договорът е подписан в три екземпляра, а не в два, както е посочено в тях, че най-вероятно има подмяна на страници и че извода, че се касае за един договор се доказва с факта, че е налице едно приложение с ценови параметри, което е общо за всички кладенци. Допълва, че между страните по делото е налице и друго правоотношение, а именно Договор за проектантски услуги от 28.09.2021г., съгласно предмета на който задължителният етап на проектиране включва 1/пълнота и правилно изработване на инвестиционни проекти съгласно нормативните наредби и ЗУТ; 2/контрол по спазване на нормативните наредби при изработване на Технически проект; 3/извършване на инженер-консултантска дейност, свързана с необходимите действия пред всички държавни и общински органи във връзка с оформяне на документи, строителни книжа, издаване на разрешения, одобряване на строителна документация и др. Твърди, че до настоящия момент ищецът не е изпълнил ангажимента си по този договор, а предвид, че срока за кандидатстване пред Държавен фонд „Земеделие“ е бил до 30.09.2021г., то поръчката е безполезна. Приема, че процесния договор се явява с невъзможен предмет, тъй като към момента на подписването му няма нито одобрени инвестиционни проекти, нито издадено разрешение за строеж. Възнаграждение можело да се претендира само при предоставяне на резултата от труда на консултанта. В случая няма изпълнение, не се и твърди такова, няма предаване на работата, поради което договорът не е произвел действие и не се дължи възнаграждение.

След съвкупна преценка на доказателствата по делото и съобразявайки становището на страните, съдът приема за установено

следното от фактическа страна:

С договор за упражняване на консултантски услуги и строителен надзор при изпълнение на строежи: „Хидротехническо съоръжение – тръбен кладенец – ТК -3, съоръжение на електроснабдяване – кабелна линия СрН и Трафопост тип БКТП 20/0.4 kV”, находящ се в поземлен имот с ид. №66425.2.603 по КК и КР на гр.Силистра, местност „Меджиди Табия”, община Силистра, област Силистра от 28.09.2021г., сключен между „Братя Костадинови” ООД, в качеството на възложител и „Строй Арт” ООД, в качеството му на изпълнител, последният е приел да изпълни строителен надзор срещу възнаграждение в процеса на изграждане от законосъобразното започване до реализирането на сградата, а така също и да представлява възложителя пред всички държавни и общински органи при издаване на необходимите документи. Съгласно чл.6 и чл.7 за извършената дейност по раздел I от договора, възложителя изплаща на изпълнителя възнаграждение, определено от Приложение I, неразделна част от договора, на вноски, или еднократно, по споразумение. Страните са договорили, че срокът на строителния надзор започва да тече от подписването му и изплащането на аванса /чл.9/. В чл.17 е предвидено при забавено плащане от страна на възложителя, че дължи неустойка в размер на 0.1% на ден от дължимите суми, но не повече от 10% от общата сума.

Видно от Приложение I от 28.09.2021г., в което са описани трите обекта, стойността на възнаграждението за консултантските услуги е определен на база предварителна застроена площ на строежа и консултантските услуги в размер на 12 000лв. Изплащането на договореното възнаграждение се извършва двукратно при подписване на договора 50% авансово, възлизащо на 6000лева и при въвеждане на обекта в експлоатация се заплаща останалата сума, възлизащо на 6000лв.

По силата на Договор за проектантски услуги, изработване на ПУП-ПЗ, ПУП – ПП и Технически проект при изпълнение на строежи: „Хидротехническо съоръжение – тръбен кладенец – ТК- 3; съоръжение на електроснабдяване – кабелна линия СрН и трафопост тип „БКТП 20/0.4 kV““, находящи се в поземлен имот с ид. № 66425.2.603 по КК и КР на гр. Силистра, местността „Меджиди Табия“, „Хидротехническо съоръжение – тръбен кладенец – ТК- 2; съоръжение на електроснабдяване – кабелна линия СрН и трафопост тип „БКТП 20/0.4 kV““, находящи се в поземлен имот с ид. № 66425.4.32 по КК и КР на гр. Силистра, местността „Бенджедерси“, „Хидротехническо съоръжение – тръбен кладенец – ТК- 1; съоръжение на електроснабдяване – кабелна линия СрН и трафопост тип „БКТП 20/0.4 kV““, находящи се в поземлен имот с ид. № 66425.14.12 по КК и КР на гр. Силистра, местността „Седми пост“ от 28.09.2021г. „Братя Костадинови” ООД възлага, а „Строй Арт” ООД се съгласява да извърши проектантски услуги срещу възнаграждение в процеса на изграждане от законосъобразното започване до реализирането на строежа, а така също да представлява възложителя пред всички държавни и общински органи при издаване на

необходимите документи. Изрично е посочено, че проектантските услуги обхващат пълнота и правилно изработване на инвестиционните проекти, съгласно нормативните наредби и ЗУТ; контрол по спазване нормативните наредби при изработването на техническия проект и извършване на инженер-консултантска дейност, свързана с необходимите действия пред всички държавни и общински органи.

В о.с.з., във връзка с дадени указания от съда, „СТРОЙ АРТ“ ООД е представил три броя договори консултантски услуги и строителен надзор в оригинал и едно общо приложение №1 към тях.

При така установените факти по въведените с жалбите оплаквания, съдът намира следното от правна страна:

Не се спори между страните по делото, че между тях е възникнала твърдяната в исковата молба облигационна връзка по договор за консултантски услуги и строителен надзор от 28.09.2021г., който по съществото си представлява вид договор за изработка, имащ за предмет престиране на резултат и от умствен труд /Решение № 71 от 3.06.2009 г. по т. д. № 767/2008 г. на ВКС, II т.о. и Решение № 5 от 15.03.2010 г. по т. д. № 390/2009 г. на ВКС, I т.о./.

Спори се по делото дължи ли се сумата, представляваща авансово възнаграждение, уговорено като дължимо при подписване на договора. Спорен е и размера на същото.

По твърдения на възложителя между страните е сключен и договор за проектантски услуги, изработване на ПУП-ПЗ, ПУП – ПП и Технически проект от 28.09.2021г., насочен към изготвяне на необходимото за процесния обект, с цел кандидатстване пред Държавен фонд „Земеделие“ по мярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“, като срокът за това е 30.09.2021г. и изпълнението по който има съществено значение за възможността за изпълнението и на процесния договор.

Въпреки че няма насрещни възражения по този въпрос /за липсата на пълно и точно изпълнение/, доколкото не е посочено в договора определянето на краен срок, настоящият състав приема, че не се касае за фикс срок.

Не са налице твърдения от „БРАТЯ КОСТАДИНОВИ“ ООД за отпадане на облигационната връзка с нарочно волеизявление или разваляне по право, поради което следва да се приеме, че договорът за проектантски услуги е действащ и понастоящем. Посочването на възложителя, че за него е отпаднал интереса поради невъзможност да кандидатства пред ДФ „Земеделие“ не може да обоснове извод за обратното, доколкото същото може единствено да даде право на разваляне на договора, без предоставяне на срок, на основание чл.87, ал.2 от ЗЗД. Няма такива твърдения за отпадане на правоотношението и за договора за консултантски услуги и строителен надзор.

По повод на процесния договор следва да се посочи следното:

Поръчващият /възложителят/ има право да се откаже от договора за в бъдеще, ако са налице основателни причини за прекратяване на договорното

правоотношение, но за да произведе присъщото му правно действие, е необходимо отказът от двустранния договор да бъде заявено изрично и ясно, изразено по категоричен начин и да бъде доведено до знанието на изпълнителя. По начин, който не създава съмнение за прекратяване на договорната връзка. Като материалноправна предпоставка за отказ от сделката основателните причини по смисъла на чл. 268 ЗЗД са обстоятелства извън правоотношението между поръчващия и изпълнителя, но които са във връзка с договора за изработка, тъй като мотивират възложителя да преустанови договорната връзка, каквото в случая може да бъде твърдяното от възложителя и неоспорено от изпълнителя неизпълнение на договора за проектантски услуги /така, Решение № 157/04.06.2013г. по гр.д. №1013/2012 год., IV г.о. ВКС, Решение № 84 от 19.07.2011г. по т.д. № 494/2010г., II т.о. ВКС/.

Във връзка с горното, в случая неизпълнението по договора за проектантски услуги, за което не са ангажирани абсолютно никакви доказателства, единствено би дало основание за отказ от договора за консултантски услуги и строителен надзор, но не и основание да се твърди невъзможен предмет или че процесния договор не е породил действието си.

Такъв ясен отказ от двустранния договор не е заявен в хода на делото, респективно не е изследвана причината дали такъв може валидно да бъде направен. Наведени са единствено твърдения как изпълнителя е в невъзможност да изпълни договора, защото не е изпълнил предходния и че не е предприел действия за това. При уговорено авансово плащане обаче не е нужно доказване на изпълнение от другата страна, поради което доколкото насрещното задължение не е изискуемо не може да се разсъждава дали е направено и възражение по чл.90, ал.1 от ЗЗД.

Нормалното развитие на договора предполага изпълнение на поетите от съконтрагентите договорни задължения. За да преустанови изпълнението на задълженията си по договора за изработка изпълнителят следва да е сигурен, че възложителят се отказва от сделката, тъй като в противен случай при неизпълнение на задълженията от страна на изпълнителя за възложителя биха възникнали вреди.

Друг е въпроса как ще бъде изпълнено задължението на изпълнителя и чия ще е вината в случай на неизпълнение, което обаче може да бъде предмет на бъдещи претенции и евентуално връщане на даденото авансово възнаграждение.

Тук обаче е важно да се направи отграничение на двете договорни правоотношения, доколкото при виновно неизпълнение на някоя от страните се стига до възможност за ангажиране на договорна отговорност по всеки договор сам за себе си, а и не е задължително и по двете да участва един и същи изпълнител.

С оглед всичко гореизложено и предвид наличието на договорно правоотношение, в случая неизпълнение се установява от страна на възложителя да заплати уговореното авансово възнаграждение в размер на

50% от общата сума, поради което искът се явява основателен по основание.

Що се отнася до размера на исковата претенция, то настоящият състав намира следното:

В решение №347/11.10.2011г. по гр. д. № 290/2010 г., IV г.о.; решение №502/26.07.2010г. по гр. д. № 222/2009 г., IV г.о.; решение №430/20.01.2015г. по гр. д. № 1673/2014 г. IV г.о. Върховния касационен съд приема, че съгласно чл.20 ЗЗД при тълкуването на договорите трябва да се търси действителната обща воля на страните – върху какво страните са се споразумели и какъв правен резултат трябва да бъде постигнат. Отделните уговорки трябва да се тълкуват във връзка едни с други и всяка една да се схваща в смисъла, който произтича от целия договор, с оглед целта на договора, обичаите в практиката и добросъвестността – какви са и как се съчетават отделните правомощия на страните с оглед постигането целта на договора, какво поведение на страната кои правомощия поражда за нея и как може да се упражняват те.

В настоящия случай са налице три договорни правоотношения, всяко от които, в частта касаеща възнаграждението препраща към Приложение 1, в което е посочено, че „стойността на възнаграждението за консултантски услуги е определен на база предварителна застроена площ на строежа и консултантски услуги“.

Видно от съдържанието на същото няма яснота дали уговорената сума е обща за трите договора или е за всеки един поотделно, откъдето и възниква спор между страните какъв смисъл е вложен. На тълкуване подлежат не само неясните или двусмислени уговорки на договора, а и тези, които макар и външно са ясни, но между страните съществува спор за действителното им съдържание.

Предвид липсата на ангажирани доказателства досежно този въпрос, от които да се достигне до извод за волята на страните, настоящият състав, съобразявайки логическите и граматически правила извежда, че е уговорено едно общо възнаграждение за посочените три обекта. Оттук авансово дължимата сума по договора е в размер на 2000лв., ведно със законната лихва от подаване на исковата молба до окончателното изплащане.

Липсва спор, че в разпоредбата на чл. 17 от договора страните са предвидили, че в случай на забавено плащане от страна на възложителя, то той дължи неустойка в размер на 0.1 % на ден от дължимите суми, но не повече от 10% от общата сума.

По делото е прието, че авансово дължимото възнаграждение е дължимо при подписване на договора на 28.09.2021г. Касателно вземането за неустойка ответната страна не е навела релевантни правопогасяващи или правоотлагащи възражения, с които да оспори съществуването на вземането. Оттук се налага безспорния извод, че възложителят по договора е бил в забава и дължи съгласно предвиждането на чл.17 от договора неустойка за забава в размер от 10% от общата сума, или 400 лева.

Поради съвпадане на изводите на настоящата инстанция с тези на

първоинстанционния съд, обжалваното решение следва да бъде оставено в сила.

С оглед изхода на спора двете страни имат право на присъждане на сторените съдебно-деловодни разноски, като съдът приема, че такива се дължат на „СТРОЙ АРТ“ ООД в размер на 235лв. за заплатено адвокатско възнаграждение и държавна такса, а на „БРАТЯ КОСТАДИНОВИ“ ООД в размер на 584лв. за заплатено адвокатско възнаграждение и държавна такса, съобразно уважената, респективно отхвърлена част на исковите претенции.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №453/26.07.2022г. по гр.д. №500/2022г. на Районен съд – Силистра.

ОСЪЖДА „БРАТЯ КОСТАДИНОВИ“ ООД, ЕИК 118040195, със седалище и адрес на управление с.Айдемир, кв. Деленките, бл. „Север” №11, представлявано от Венцислав Костадинов **ДА ЗАПЛАТИ** на „СТРОЙ АРТ“ ООД, ЕИК 118043946, със седалище и адрес гр. Силистра, ул. „Добруджа” №16, представлявано от Цветелин Панайотов, сумата от **235 лева /двеста тридесет и пет лева/**, представляващи разноски пред въззивна инстанция, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.

ОСЪЖДА „СТРОЙ АРТ“ ООД, ЕИК 118043946, със седалище и адрес гр. Силистра, ул. „Добруджа” №16, представлявано от Цветелин Панайотов **ДА ЗАПЛАТИ** на „БРАТЯ КОСТАДИНОВИ“ ООД, ЕИК 118040195, със седалище и адрес на управление с.Айдемир, кв. Деленките, бл. „Север” №11, представлявано от Венцислав Костадинов, сумата от **584 лева /петстотин осемдесет и четири лева/**, представляващи разноски пред въззивна инстанция, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване, по арг. на чл.280, ал.3 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____